

روانشناسی ورزش

دانشگاه شهید بهشتی

دو فصلنامه روانشناسی ورزشی

پاییز و زمستان ۱۳۹۸، دوره ۴، شماره ۲، صفحه‌های: ۹۳-۱۱۰

تعیین روایی و پایایی نسخه فارسی پرسشنامه رفتار کنترلی مربی (CCBS)

بهناز ارباب^۱، سید محمد کاظم واعظ موسوی^{۲*}، صادق نصری^۳، اسماعیل نصیری^۴

۱- گروه رفتار حرکتی، واحد تهران مرکزی، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.

۲- گروه تربیت بدنی و علوم ورزشی، دانشگاه جامع امام حسین (ع)، تهران، ایران

۳- گروه علوم تربیتی و روان‌شناسی، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه تربیت دبیر شهید رجایی، تهران، ایران.

۴- گروه تربیت بدنی و علوم ورزشی، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه شاهد، تهران، ایران.

دریافت مقاله: ۱۳۹۸/۰۶/۱۰ اصلاح مقاله: ۱۳۹۸/۱۰/۰۵ پذیرش مقاله: ۹۸/۱۰/۱۷

هدف: هدف از پژوهش حاضر تعیین روایی و پایایی پرسشنامه رفتار کنترلی مربی در جامعه ایران بود. **روش‌ها:** روش پژوهش زمینه‌یابی و نمونه پژوهش ۲۸۴ ورزشکار رشته‌های مختلف ورزشی بودند که به شیوه در دسترس انتخاب شدند و پرسشنامه را که به روش ترجمه-بازترجمه توسط متخصصان روان‌شناسی ورزشی آماده شده بود تکمیل کردند. جهت تعیین ویژگی‌های روان‌سنجی ابزار از نرم‌افزارهای SPSS و Amos نسخه ۲۴ استفاده شد. **نتایج:** نتایج تحلیل عاملی نشان داد ساختار چهار عاملی، از جهت تفکیک سؤال‌ها و انطباق با مبانی مناسب است. هم‌چنین نتایج تحلیل عاملی تأییدی نشان داد الگوی چهار عاملی سازه رفتار کنترلی مربی شامل پاداش، تهدید، کنترل شخصی بیش از اندازه و ملاحظات مشروط منفی دارای برآزش مناسبی است. ضریب همسانی درونی (آلفای کرونباخ) برای کل پرسشنامه ۰/۹۱۸ و برای مولفه‌ها بین ۰/۷۳۱ تا ۰/۸۹۷ بدست آمد و در مجموع از پایایی قابل قبولی برخوردار می‌باشد. **نتیجه‌گیری:** نسخه فارسی پرسشنامه رفتار کنترلی مربی می‌تواند به عنوان ابزاری پایا و روا برای مطالعه و ارزیابی رفتار کنترلی مربیان در حوزه ورزش به کار برده شود.

واژه‌های کلیدی: هم‌سانی درونی، روایی سازه، پاداش، تهدید، ملاحظات مشروط منفی، کنترل شخصی بیش از اندازه.

مقدمه

از میان تمام نقش‌هایی که می‌توان در ورزش به عهده گرفت، احتمالاً نقش مربی سخت‌ترین و پرزحمت‌ترین است. هم‌چنین، از بین عوامل اثرگذار زمینه‌ی اجتماعی، مربی بیش‌ترین تأثیر را در شکل‌گیری انگیزش (۱) و تجارب روانشناختی (۲) دارد. برخی معتقدند نقش مربی در ورزش بی‌همتا است و به همین دلیل نیازمند بالاترین درجه دانش و مهارت است. مربیگری، حرفه‌ای است برای کمک به ورزشکاران تا ورزشکار ابعاد جسمی، روانی و توانایی‌های فردی و اجتماعی‌شان را در حد مطلوبی افزایش دهند. مربی کارآمد باید مهارت و دانش فوق‌العاده‌ای در زمینه روانشناسی، مدیریت و علم تمرین داشته باشد تا بتواند ورزشکاران ماهری پرورش دهد (۳). تعامل مربیان و ورزشکاران همیشه به عنوان عاملی تعیین‌کننده در عملکرد ورزشی مورد توجه بوده است (۴). رفتار مربیان بیش‌ترین تأثیر را بر رفتار شرکت‌کنندگان در ورزش دارد (۵). رفتارهای مربی می‌تواند بر ادراک، انگیزه، نگرش‌ها و رفتارهای ورزشکاران به طور مستقیم یا غیر مستقیم تأثیر بگذارد (۶).

مشاهده می‌شود تیم‌های ورزشی حتی با داشتن مربیان مجرب و بازیکنان نخبه نتوانسته‌اند عملکرد مناسبی را از خود نشان دهند. بسیاری از مربیان بر این باورند که اصل اساسی در کسب بهترین نتایج داشتن رابطه مؤثر با ورزشکار است که این نیز به نوع رفتار و نحوه تفکر مربی وابسته است. در رقابت‌های ورزشی، اجتناب از شکست در مقابل انگیزش موفقیت و تلاش برای دست‌یابی به پیروزی برای مربیان و بازیکنان اهمیت جدی دارد. انگیزش اجتناب از شکست، یکی از عوامل ایجاد‌کننده نگرانی و اضطراب رقابتی در ورزشکاران است. به نظر می‌رسد که سبک مربی در ایجاد یا کاهش انگیزش اجتناب از شکست مؤثر باشد (۸،۷). مربیان باید برای پیشرفت عملکرد ورزشکاران رفتارهایی را بکار گیرند که مورد قبول ورزشکاران باشد، به این معنی که برای رضایت‌مندی آنان اهمیت قائل شوند. اگر ورزشکاران از رفتار مربی رضایت داشته باشند می‌توان

به نتیجه و عملکرد مطلوب امیدوار بود (۹). برخی از رفتارهای مربی ممکن است به کاهش اضطراب، افزایش اعتماد به نفس و تمایل به ادامه مشارکت در ورزش و توسعه مهارت‌ها منجر شود (۱۰) و برخی رفتارها نیز موجب عصبانیت، پراکندگی در تیم و بی‌انگیزگی ورزشکاران شود (۱۱).

پژوهش‌های مختلف با بررسی نقش ادراک ورزشکاران از اثربخشی مربیگری، بر اهمیت این موضوع تأکید بسیار کرده‌اند و بیان کرده‌اند که درک ورزشکار از رفتار مربی بر تداوم یا خروج از فعالیت ورزشی اثرگذار است (۱۲). برخی یافته‌ها بیانگر آن است که رفتار کنترلی مربی ممکن است به پیامدهای رفتاری و خلقی در ورزشکاران منجر شود (۱۳).

یکی از نظریه‌های برجسته در تبیین رفتار انسان، نظریه خودمختاری است که بر نقش انگیزش و ویژگی‌های درون فردی در رفتار تأکید دارد و بر جنبه‌های محیطی و اجتماعی مؤثر در انگیزش درونی و تنظیمات روانشناختی متمرکز است (۱۴،۱۵). نظریه نیازهای روانشناختی پایه (۱۶) یک زیرنظریه در درون نظریه خودمختاری است که عملکرد و رشد افراد را بیش‌تر تحت تأثیر حمایت‌های محیط اجتماعی از نیازهای استقلال (نیاز به تجربه کردن تصمیم‌گیری در شروع و تنظیم رفتار)، شایستگی (نیاز به احساس خود سودمندگی و اطمینان در انجام کار) و ارتباط (نیاز به برقراری ارتباط با دیگران یا نیاز به احساس رابطه متقابل، توجه و جلب اعتماد دیگران) تبیین می‌کند (۱۷). بر اساس این نظریه، محیطی که باعث رضایت‌مندی از نیازهای روانشناختی شود نتیجه در پیامدهای مثبت رفتاری، خلقی و شناختی می‌شود (۱۸). هم‌چنین نظریه ارزیابی شناختی یکی از این خرده نظریه‌ها در خودمختاری است که پیشنهاد می‌دهد رویدادهای محیط اجتماعی مانند مقررات، بازخورد، پاداش یا ارتباط بین فردی برای ارضای نیازهای روانی و اشکال انگیزش درونی و خودمختار مهم هستند (۱۶). در این میان دو سبک ارتباط بین فردی که بیش‌ترین توجه را به خود جلب کرده‌اند عبارت‌اند از:

و همکاران (۲۰۱۶)، در پژوهشی نشان دادند رفتار کنترلی مربی بر کمال‌گرایی و شکل‌گیری انگیزش و فرسودگی ورزشکار تأثیرگذار می‌باشد (۲۴).

ابزارهای مختلفی برای ارزیابی تأثیر رفتارهای مربیگری و یا سبک‌های رهبری بر ورزشکاران تهیه شده است. در رویکرد مشاهده رفتاری یا مدل واسطه‌ای رهبری (مربیگری)، به منظور ارزیابی رفتار مربیگری، اسمیت، اسمول و هانت، (۱۹۷۷) سیستم ارزیابی رفتار مربیگری را تهیه کردند. پژوهشگران از طریق مشاهده و کدگذاری رفتارهای مربیگری مربی در طول تمرین یا مسابقه، به ارزیابی رفتارهای وی می‌پردازند (۲۵). در ادامه، چلادورای (۱۹۸۰) برای فهم رهبری در محیط ورزش مدل چندبعدی رهبری در ورزش را پیشنهاد کرد. در این مدل برای رفتار مربی سه حالت: رفتار ضروری، رفتار ترجیحی و رفتار واقعی در نظر گرفته می‌شود. سپس چلادورای و همکاران (۱۹۸۰)، با استفاده از مدل چندبعدی رهبری یا مربیگری در ورزش، برای ارزیابی رهبری در محیط ورزش، ابزاری به نام معیار رهبری ورزش ساختند که رفتار رهبر را در پنج بعد تمرین و آموزش، حمایت اجتماعی، بازخورد مثبت، شیوه استبدادی و شیوه دموکراتیک (آزادمنشانه) می‌سنجد (۲۶). پرسشنامه مقیاس رهبری در ورزش در بررسی و مطالعه تعامل بین فردی در ورزش، گام مهمی برداشته بود؛ اما رابطه مربی و ورزشکار را تنها از دیدگاه رهبری بررسی می‌کرد و در نتیجه، برای کمی‌سازی متغیرهای رفتار بین فردی (از قبیل شناخت، علاقه و رفتارهای قابل مشاهده) نیازمند ابزارهای روانسنجی بیش‌تر بود (۲۷). کنو و ویلیامز^۵ (۱۹۹۲) برای اولین بار ابزاری را تحت عنوان پرسشنامه رفتار مربی طراحی کردند تا عکس‌العمل‌های ورزشکاران را نسبت به رفتارهای مثبت و منفی مربیان در حین مسابقه ارزیابی کنند (۲۸). آن‌ها در اولین پژوهش خود به بررسی تأثیر اضطراب رقابتی ورزشکاران زن رشته بسکتبال بر ارزیابی آن‌ها از رفتارهای مربی پرداختند و دریافتند ورزشکارانی که اضطراب رقابتی بالاتر و اعتماد به نفس پایین‌تری دارند، رفتارهای مربی را

سبک کنترلی که در آن افراد حاکم، به شیوه‌های مقتدرانه با اعمال فشار و اجبار عمل می‌کنند و سبک حمایتی-خودپیروی که در آن افراد حاکم، از آزادی حمایت می‌کنند و همه افراد در فرآیند تصمیم‌گیری دخالت دارند (۲). رفتار حمایتی-خودپیروی به رفتارهایی گفته می‌شود که در آن فردی که در موضع قدرت قرار دارد استفاده از فشار و دستور را به حداقل می‌رساند و با در نظر گرفتن احساسات آن‌ها، اطلاعات مناسب و فرصت‌های انتخاب را برای آن‌ها فراهم می‌آورد و شرایطی برای افراد ایجاد می‌کند تا احساس استقلال شخصی، شایستگی و ارتباط را تجربه کنند. بر عکس رفتارهای کنترلی فشار بر فکر، احساس یا رفتار کردن در یک مسیر تعیین شده تعریف می‌شود که در نتیجه آن نیازها و احساسات فرد نادیده انگاشته می‌شود (۱۹).

بارثولوميو^۶ و همکاران (۲۰۱۴) بیان کردند در محیط کنترلی‌کننده، مربی ممکن است به نظرات بازیکنان اهمیت ندهد، از پاداش برای انگیزه دادن استفاده کند و اگر انتظارات مربی برآورده نشود، به بازیکن بی‌توجه باشد (۲۰). هالمبیک و آموروس^۷ (۲۰۰۵)، در پژوهشی نشان دادند که رفتار مربی رابطه معناداری با شایستگی ادراک شده، خود مختاری و نحوه ارتباط ورزشکار با ورزشکاران دیگر دارد. بر اساس این پژوهش رفتار مربی شاخصی برای پیش‌بینی انگیزش درونی است (۲۱). کایسا^۸ و همکاران (۲۰۱۵) اثر رفتار کنترلی مربی بر نیازهای روانشناختی و انگیزه ورزشکاران را مورد پژوهش قرار دادند. نتایج نشان داد گروه سنی جوان، کنترل شخصی بیش از حد مربی و گروه سنی نوجوان، پاداشی که از مربی بدلیل شایستگی خود دریافت کرده بودند را عاملی برای موفقیت خود می‌دانستند. ورزشکاران چه برنده چه بازنده رفتارهای مربیان را بطور متفاوت می‌پذیرند (۲۲).

هم‌چنین تحقیقات نشان داد ارتباط معناداری بین رفتارهای کنترلی مربی و میل به ادامه ورزش وجود دارد. یافته‌ها بیانگر نقش مهم رفتارهای کنترلی مربی و متغیرهای روانشناختی در ورزشکاران می‌باشد (۲۳). کلی^۹

جدیدترین پرسشنامه که میزان درک ورزشکار از رفتار مربی را مورد ارزیابی قرار می‌دهد پرسشنامه رفتار کنترلی مربی بارثولومئو و همکاران (۲۰۱۰) است. پرسشنامه رفتارهای کنترلی مربیان^۷ (CCBS)، برای ارزیابی سبک کنترل بین فردی مربیان ورزشی از نظریه خودمختاری گرفته شده است. این پرسشنامه براساس چهار مطالعه توسط بارثولومئو و همکاران (۲۰۱۰) طراحی شده است. در مطالعه شماره یک، بر اساس ادبیات گذشته و بازخورد مربیان، ورزشکاران و کارشناسان دانشگاهی پرسشنامه‌ای ۵ عاملی (یعنی کنترل با استفاده از پاداش، ملاحظات مشروط منفی، تهدید، کنترل شخصی بیش از حد و قضاوت و کاهش ارزش) طراحی شد. ساختار عاملی پرسشنامه با استفاده از تحلیل‌های اکتشافی و تأییدی در مطالعات دوم و سوم مورد آزمایش قرار گرفت. تعدادی از سوالات حذف و تعدادی بازنگری شدند. مدل نهایی (CCBS) در مطالعه سوم، شامل ۴ عامل (کنترل با استفاده از پاداش، ملاحظات مشروط منفی، تهدید، کنترل شخصی بیش از حد) گزارش شده است. اعتبار پرسشنامه با استفاده از یک نمونه مستقل سوم در مطالعه چهارم انجام گرفت. نتایج نشان داد پرسشنامه از روایی و پایایی مطلوبی برخوردار است. چهارمولفه، کنترل با استفاده از پاداش، تهدید، ملاحظات مشروط منفی، کنترل شخصی بیش از اندازه، میزان ادراک ورزشکار از رفتارهای کنترلی مربی را ارزیابی می‌کند که نسبت به ابزار گذشته که رفتار مربی را از دو بعد مثبت و منفی ارزیابی می‌کرد، تفاوت دارد. پاداش به استفاده از پاداش‌های ملموس و کلامی به عنوان انگیزه ای برای انجام وظایف و یا رسیدن به معیارهای خاص عملکرد اشاره دارد. ملاحظات مشروط منفی، به خودداری از عشق، توجه و محبت توسط کسانی که در موقعیت اقتدار قرار دارند. تهدید، به استفاده از راهکارهایی برای کنترل رفتارها به منظور تحقیر، مانند سوء استفاده کلامی، فریاد زدن و تهدید یا استفاده از تنبیه بدنی اطلاق می‌شود و کنترل شخصی بیش از حد به استفاده از رفتارهای مزاحم اشاره دارد که سعی در مداخله در جنبه‌های زندگی ورزشکاران دارند که مستقیماً با مشارکت ورزشی آن‌ها در ارتباط

بصورت منفی تری ارزیابی کرده‌اند. کنو و ویلیامز (۱۹۹۹) در پژوهش دیگری دریافتند ورزشکارانی که احساس می‌کنند با مربی خود سازگاری بیش‌تری دارند، تأثیرات شناختی و جسمانی منفی کم‌تری از رفتار مربی خود درک کرده‌اند (۲۹). ویلمن (۱۹۹۵) پرسشنامه رابطه بین فردی ورزشی را در سه نسخه طراحی کرد که به مطالعه رفتارهای بین فردی مربی - ورزشکار، ورزشکار - والدین و والدین - مربی می‌پرداخت. هم‌چنین، پرسشنامه رفتار جهت‌گیری روابط بین فردی شوته (۱۹۹۶) که از آن برای بررسی سازگاری مربی ورزشکار استفاده شده بود، به دلیل محدود و غیرتخصصی بودن، تحلیل رفتار و شناخت بین فردی، مربیان و ورزشکاران را با ابهام روبه رو کرد (۲۷). با توسعه پژوهش در حوزه ورزش و با توجه به مدل‌های قبلی، مارتین و بارنز^۸ (۱۹۹۹) پرسشنامه رفتار مربیگری را طراحی کردند که ادراک ورزشکاران از رفتار مربیانشان را مورد ارزیابی قرار می‌دهد. این پرسشنامه، مشتمل بر ۴۸ سوال دارای ۱۲ خرده مقیاس بود که سه حالت رفتار مربی (رفتار ضروری، رفتار ترجیحی، رفتار واقعی) را کمی تکامل یافته‌تر از پرسشنامه معیار رهبری ورزش اندازه‌گیری می‌کرد (۳۰). رفتارهای ضروری مربی، شامل سازگاری و مطابقت رفتارهای مربی با هنجارهای تعیین شده تیم است و رفتار ترجیحی یعنی رفتارهایی که اعضا تمایل دارند مربی نشان دهد، عمدتاً برپایه خصوصیات ورزشکار مثل سن، سطح مهارت، ویژگی‌های روانی و ... است. آخرین حالت یعنی رفتارهای واقعی، رفتارهایی هستند که مربی نشان می‌دهد و ویژگی‌های شخصی او بر این رفتارها اثر می‌گذارد. بر این اساس، زمانی که رفتار مربیان مطابق با رفتارهای ترجیحی ورزشکاران و موقعیت باشد، بازده گروه و رضایت ورزشکاران به حد مطلوب می‌رسد (۲۶). جووت و نتومانیس (۲۰۰۴) برای ارزیابی کیفیت ارتباط ادراک شده مربی ورزشکار و بر توسعه و اعتباریابی این مقیاس، تمرکز کردند و براساس چهارچوب مفهومی، مدل سه‌گانه «صمیمیت، تعهد و کمال» تحت عنوان پرسشنامه رابطه مربی - ورزشکار طراحی شد (۳۱).

نیستند (۲۰). روایی و پایایی این پرسشنامه توسط بارثلومیو و همکاران (۲۰۱۰) مورد تایید قرار گرفته است. شاخص برازندگی به ترتیب، $RMSEA = ۰/۰۵$ ، $NNFI = ۰/۹۵$ ، $CFI = ۰/۹۶$ ، $p < ۰/۰۵$ ، $S-B\chi^2 (۸۴) = ۱۲۰/۹۴$ بدست آمده بود که نشان دهنده قابلیت بالای پرسش نامه رفتار کنترلی مربی است و ضریب پایایی از $۰/۷۴$ تا $۰/۸۴$ است و پایایی درونی خوب بیان شده است. هم‌چنین روایی و پایایی نسخه اسپانیایی این پرسشنامه توسط کاستلو^۱ و همکاران (۲۰۱۴) مناسب گزارش شده است. شاخص برازندگی به ترتیب $RMSEA = ۰/۰۴۷$ ، $NNFI = ۰/۹۶۴$ ، $CFI = ۰/۹۷۱$ ، $p < ۰/۰۱$ ، $S-B\chi^2 (۸۴) = ۱۵۲/۵۷$ بدست آمده بود که نشان دهنده قابلیت بالای پرسشنامه رفتار کنترلی مربی می‌باشد و اعتبار مدل چهار عاملی را تأیید می‌کرد. ضریب پایایی بین $۰/۶۶$ و $۰/۸۳$ متغیر بود (۳۲). روایی و پایایی نسخه ایسلندی پرسشنامه توسط لوگادوتیر^۱ (۲۰۱۳) نیز مطلوب گزارش شده است و نشان دهنده قابلیت بالای پرسشنامه رفتار کنترلی مربی می‌باشد. همبستگی مثبت قوی برای هر چهار خرده مقیاس وجود داشت. ضریب پایایی از $۰/۷۴$ تا $۰/۸۵$ متغیر بود (۳۳). اگرچه روایی و پایایی نسخه اصلی پرسشنامه رفتار کنترلی مربی (CCBS) توسط طراحان بررسی و تایید شده است اما نسخه اصلی (CCBS)، به زبان انگلیسی است و برای استفاده از این ابزار باید جنبه‌های بومی و فرهنگی کشوری که قصد استفاده از این پرسشنامه را دارند در نظر گرفته شود. بنابراین، ضرورت داشته است پس از در نظر گرفتن مسائل فرهنگی جامعه ایرانی، ویژگی‌های روانسنجی نسخه فارسی تعیین شود. در نتیجه پژوهش حاضر با هدف تعیین روایی و پایایی نسخه فارسی پرسشنامه رفتار کنترلی مربی انجام گرفت تا به این پرسش پاسخ دهد آیا ترجمه فارسی پرسشنامه رفتار کنترلی مربی در بین ورزشکاران ایرانی از پایایی و روایی مناسبی برخوردار است یا خیر؟

روش پژوهش

روش پژوهش حاضر توصیفی از نوع زمینه‌یابی می‌باشد.

نمونه‌های پژوهش

شرکت‌کنندگان پژوهش حاضر، از ورزشکاران با دامنه سنی (۱۵-۱۹) سال در رشته‌های مختلف رزمی بودند که بیش از دو سال با یک مربی فعالیت ورزشی داشتند و به صورت در دسترس انتخاب شدند. جهت برآورد حجم نمونه کافی از روش تعیین حجم نمونه کلاین (۲۰۰۵) استفاده شد. براساس حجم نمونه کلاین، نمونه مورد نیاز در مطالعات تحلیل عاملی نسبت ۱ به ۲۰ آزمودنی به ازای هر سؤال پرسشنامه پیشنهاد شده است. با توجه به این که تعداد سوالات پرسشنامه ۱۵ سوال است. بنابراین تعداد شرکت‌کنندگان ۳۰۰ نفر بوده است و در نهایت اطلاعات ۲۸۴ نفر (۱۵۶ پسر و ۱۲۸ دختر) مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

روش اجرای پژوهش

پس از انتخاب شرکت‌کنندگان پژوهش، نخست هدف از انجام تحقیق برای ورزشکاران توضیح داده شد. سپس سوالات پرسشنامه در اختیار آن‌ها قرار گرفت و به منظور رعایت اخلاق پژوهشی و حفظ حقوق شرکت‌کنندگان، به آن‌ها خاطر نشان گردید اطلاعات درخواستی در این پژوهشی بصورت محرمانه می‌باشد.

ابزار اندازه‌گیری

پرسشنامه رفتار کنترلی مربی بارثلومیو و همکاران (۲۰۱۰)، میزان ادراک ورزشکاران را از رفتارهای کنترلی مربی با استفاده از مقیاس پانزده سوالی مورد سنجش قرار می‌دهد. این مقیاس، رفتار کنترلی مربی را در چهار بعد؛ کنترل با استفاده از پاداش (شامل چهارآیتم)، ملاحظات مشروط منفی (چهارآیتم)، تهدید (چهارآیتم)، کنترل شخصی بیش از اندازه (سه‌آیتم)، بر اساس مقیاس ۷ ارزشی لیکرت از ۱ (کاملاً مخالفم) تا ۷ (کاملاً موافقم) را می‌سنجد. بالاترین امتیاز برای کنترل شدید ۱۰۵ و پایین‌ترین آن ۱۵ امتیاز می‌باشد. برای مثال: مربی من در مقابل

دیگران فریاد می‌زند تا من را وادار کند کارهای خاصی را انجام دهم. جدول ۱، آیتم‌های مربوط به ابعاد رفتار کنترلی مربی را نشان می‌دهد.

تحلیل آماری

برای بررسی داده‌ها از آمار توصیفی و آزمون Z با استفاده از نرم افزار SPSS ۲۴ و برای ارزیابی ویژگی‌های روان سنجی و مدل ساختاری از نرم افزار Amos نسخه ۲۴ استفاده شد.

نتایج

جدول ۲، توزیع فراوانی رشته‌های ورزشی شرکت‌کنندگان را نشان می‌دهد.

ابتدا اصل پرسشنامه که به انگلیسی بود توسط سه نفر از متخصصان زبان انگلیسی با دقت به فارسی برگردانده شد و برای اطمینان بیشتر از صحت ترجمه و مطابقت نسخه انگلیسی و فارسی، ترجمه فارسی آن در اختیار اساتید روان‌شناسی ورزشی قرار داده شد و مورد بررسی قرار گرفت و مجدداً توسط اساتید مسلط به زبان انگلیسی، به انگلیسی برگردانده شد. سپس اصلاحات و اشکالات توسط افراد متخصص رفع گردید. بدین ترتیب پس از چند مرحله

جدول ۱. آیتم‌های ابعاد مختلف پرسشنامه رفتار کنترلی مربی

شماره	ابعاد	آیتم‌ها
۱	کنترل با استفاده از پاداش	۱۴-۱۱-۷-۳
۲	ملاحظات مشروط منفی	۱۲-۸-۴-۱
۳	تهدید	۱۳-۹-۶-۲
۴	کنترل شخصی بیش از اندازه	۱۵-۱۰-۵

جدول ۲. توزیع فراوانی رشته ورزشی شرکت‌کنندگان

رشته ورزشی	دختر		پسر		کل	
	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد
کاراته	۷۲	۵۶/۲۵	۵۹	۳۷/۸۲	۱۳۱	۴۶/۱۳
ووشو	۱۹	۱۴/۸۴	۳۹	۲۵	۵۸	۲۰/۴۲
تکواندو	۳۷	۲۸/۹۱	۵۸	۳۷/۱۸	۹۵	۳۳/۴۵

با توجه به اطلاعات جدول ۲، بیش‌تر ورزشکاران مورد مطالعه از رشته ورزشی کاراته بودند. جدول ۳، توزیع فراوانی سن ورزشکاران مورد مطالعه را نشان می‌دهد

جدول ۳. توزیع فراوانی سن ورزشکاران مورد مطالعه

رشته ورزشی	دختر		پسر		کل	
	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد
۱۵ سال	۳۴	۲۶/۵۶	۵۸	۳۷/۱۸	۹۲	۳۲/۴
۱۶ سال	۴۸	۳۷/۵	۳۸	۲۴/۳۵	۸۶	۳۰/۳
۱۷ سال	۲۳	۱۷/۹۷	۲۸	۱۷/۹۵	۵۱	۱۸
۱۸ سال	۱۵	۱۱/۷۲	۱۸	۱۱/۵۴	۳۳	۱۱/۶
۱۹ سال	۸	۶/۴۳	۱۴	۸/۹۸	۲۲	۷/۷

طبق اطلاعات جدول ۳، بیش تر ورزشکاران (۳۲/۴ درصد) دارای سن ۱۵ سال و کمترین آن‌ها (۷/۷ درصد) ۱۹ سال سن داشتند. میانگین سنی ورزشکاران ۱۶/۴۴ سال و انحراف معیار آن ۲/۸۸ بوده است.

جدول ۴. توزیع فراوانی مدت فعالیت ورزشکاران مورد

مطالعه را نشان می‌دهد.

جدول ۵. شاخص‌های توصیفی و نتایج آزمون کلوموگروف-

اسمیرنوف را نشان می‌دهد.

جدول ۴. توزیع فراوانی مدت فعالیت ورزشکاران مورد مطالعه

مدت فعالیت	فراوانی	درصد
۲ تا ۵ سال	۱۸۴	۶۴/۷۹
۶ تا ۱۰ سال	۹۱	۳۲/۰۴
۱۱ تا ۱۵ سال	۹	۳/۱۷
کل	۲۸۴	۱۰۰

جدول ۵. شاخص‌های نرمال نمرات ابعاد مختلف پرسشنامه رفتار کنترلی مربی

ابعاد	میانگین	انحراف معیار	چولگی	کشیدگی	Z مقدار	سطح خطا
کنترل با استفاده از پاداش	۱۱/۴۲	۷/۷۵۸	۰/۷۷۴	-۰/۷۴۰	۰/۱۸۴	۰/۱۱۸
ملاحظات مشروط منفی	۸/۸۷	۵/۷۵۱	۰/۸۱۹	۰/۹۹۸	۰/۱۹۸	۰/۱۰۵
تهدید	۸/۷۱	۵/۱۲	۰/۹۰۲	۰/۶۶۲	۰/۲۰۳	۰/۰۹۵
کنترل شخصی بیش از اندازه	۶/۸۷	۴/۲۲	۰/۸۸۱	۰/۹۳۰	۰/۱۸۰	۰/۱۲۱
رفتار کنترلی مربی	۳۵/۸۷	۱۹/۱۷	۰/۷۶۲	-۰/۴۲۶	۰/۱۴۰	۰/۲۰۲

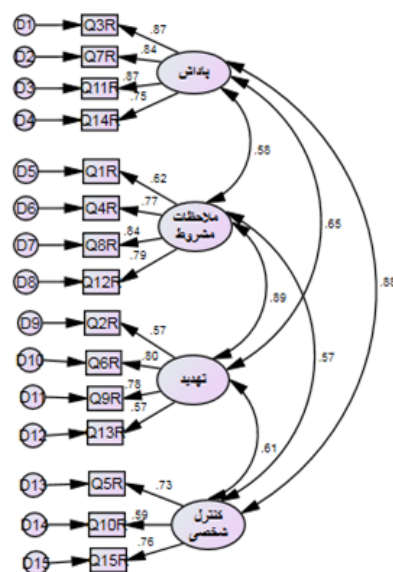
پایایی: جدول ۶، مقادیر آلفای کرونباخ مربوط به همسانی درونی را نشان می‌دهد. مطابق با نتایج جدول ۶، مقادیر پایایی درونی بالاتر از ۰/۷ برای هر سازه نشان‌دهنده پایایی مناسب ابزار است. شکل ۱ مدل تحلیل عاملی تاییدی ابزار همراه با ضرایب استاندارد را نشان می‌دهد.

براساس نتایج جدول ۵، تمامی مقادیر چولگی و کشیدگی نمرات رفتار کنترلی مربی و ابعاد آن بین +۱ تا -۱ بوده است و نشان‌دهنده توزیع نسبتاً طبیعی متغیرهاست. هم‌چنین مقادیر Z آزمون کولموگروف-اسمیرنوف مربوط به نرمالیتی داده‌ها نشان می‌دهد که هیچ‌کدام از آن‌ها از نظر آماری معنادار نبوده و همگی سطح خطای بدست آمده بزرگ‌تر از ۰/۰۵ می‌باشد و حاکی از پراکندگی نسبتاً نرمال داده‌ها است و شرایط برای تحلیل پارامتریک وجود دارد.

جدول ۶. ضرایب همسانی درونی (آلفای کرونباخ)

شماره	مولفه	آلفای کرونباخ
۱	کنترل با استفاده از پاداش	۰/۸۹۷
۲	ملاحظات مشروط منفی	۰/۸۴۳
۳	تهدید	۰/۷۷۹
۴	کنترل شخصی بیش از اندازه	۰/۷۳۱
۵	رفتار کنترلی مربی	۰/۹۱۸

شکل ۱. ضرایب استاندارد تحلیل تاییدی پرسشنامه رفتار کنترلی مربی

جدول ۷. مقادیر شاخص‌های برازندگی مدل

IFI	NNFI	NFI	PNFI	CFI	RMSEA	CMIN/DF	شاخص‌های برازندگی
۱-۰	۰/۹>	۰/۹>	۰/۵۰<	۰/۹>	۰/۰۵<	۵-۱	دامنه پذیرش
۰/۸۶۳	۰/۹۴۶	۰/۹۹۲	۰/۶۶۹	۰/۹۴۵	۰/۰۵۳	۴/۰۲	مقادیر محاسبه شده

نتایج شاخص‌های نیکویی برازش مدل تدوین شده در جدول ۷، آمده است. مطابق با نتایج جدول ۷، شاخص‌های دو بهنجار نسبی (CMIN/DF) با مقادیر ۳۳۷/۶۸ و ۸۴ برابر با ۴/۰۲ بوده است که در دامنه پذیرش ۵-۱ قرار دارد. همچنین شاخص ریشه دوم میانگین مربعات خطای برآورد (RMSEA) مقداری بیش از ۰/۰۵ بوده است. مقدار شاخص برازش مقتصد هنجار شده (PNFI) بالاتر از ۰/۵۰ و همچنین مقادیر شاخص‌های برازش تطبیقی (CFI)،

شاخص برازش هنجار شده بونت (NFI) و شاخص NNFI یا TLI توکر و لویس بزرگتر از ۰/۹ بدست آمد. در مجموع با توجه به مقادیر شاخص‌ها، مدل تدوین شده از برازش نسبتاً مطلوبی برخوردار می‌باشد. همچنین از وزن‌های نمرات عاملی استفاده شد. برای این کار میزان بار عاملی هر نشان‌گر با تمام سازه‌های دیگر مدل محاسبه شد که مقادیر باید برای سازه انتخابی محقق بیش از سایر سازه‌ها باشد. نتایج در جدول شماره ۷ آمده است.

جدول ۸. وزن‌های عاملی هر نشانگر با تمام سازه‌های دیگر مدل)

سازه‌ها نشانگر/گویه	کنترل با استفاده از پاداش	ملاحظات مشروط منفی	تهدید	کنترل شخصی بیش از اندازه
۳	۰/۲۸۵	۰/۰۶۱	۰/۰۶۳	۰/۰۳۹
۷	۰/۲۸۷	۰/۰۶۱	۰/۰۱۶	۰/۱۴۸
۱۱	۰/۲۸۵	۰/۰۸۸	۰/۱۲۴	۰/۰۷۳
۱۴	۰/۰۷۴	۰/۰۰۵	۰/۰۰۷	۰/۰۰۴
۱	۰/۰۰۸	۰/۰۳۵	۰/۰۱۳	۰/۰۲۴
۴	۰/۰۰۲	۰/۰۶۸	۰/۰۰۱	۰/۰۴۶
۸	۰/۱۶۶	۰/۱۹۵	۰/۰۹۹	۰/۱۱۹
۱۲	۰/۰۵۰	۰/۰۸۵	۰/۰۲۳	۰/۰۵۹
۲	۰/۰۵۲	۰/۰۹۷	۰/۱۸۲	۰/۰۰۵
۶	۰/۱۵۳	۰/۰۸۸	۰/۲۹۲	۰/۰۴۳
۹	۰/۰۷۲	۰/۰۴۳	۰/۰۹۵	۰/۰۴۹
۱۳	۰/۰۶۰	۰/۰۲۸	۰/۰۶۸	۰/۰۰۳
۵	۰/۱۱۲	۰/۰۴۳	۰/۰۱۵	۰/۲۸۷
۱۰	۰/۰۲۰	۰/۰۵۳	۰/۰۲۵	۰/۰۵۵
۱۵	۰/۰۵۸	۰/۰۳۵	۰/۰۵۸	۰/۳۴۵

آماري t استفاده می‌شود؛ لذا پارامترهایی که دارای مقادیر t بزرگتر از ۱/۹۶ باشد، از لحاظ آماري معنی‌دار می‌باشند ($P < ۰/۰۵$) به عبارت دیگر، در زمینه بررسی معنادار بودن ارتباط بین متغیرهای مشاهده شده (سوالات) و متغیرهای مکنون (سازه‌ها)، نمی‌توان بر اساس بزرگی یا کوچکی ضرایب قضاوت نمود، بلکه باید از شاخص t جهت تعیین معناداری این ضرایب مسیر استفاده کرد (۳۴). مقادیر t و سطح معناداری آن‌ها در جدول ۹، آمده است.

نتایج نشان داد که روایی همگرا نیز مورد تأیید است و وزن‌های عاملی هر نشانگر با سازه خود بالاتر از سایر سازه‌ها بوده است.

ارزیابی معنی‌داری سوالات یا گویه‌ها (متغیرهای آشکار)

در مدل ساختاری برای آزمون معناداری ضریب مسیر (بار عاملی) بین متغیرهای مشاهده شده (سوالات) و متغیرهای مکنون (سازه‌ها) مربوطه در مدل، از شاخص

جدول ۹. وزن رگرسیون، ارزش t و معنی‌داری رابطه بین سوالات و سازه‌های پرسشنامه رفتار کنترلی مربی

سازه‌ها	شماره سوالات	مقادیر بتا	T	P
کنترل با استفاده از پاداش	۳	۰/۸۶۸	۱۵/۰۷۶	۰/۰۰۰۱
	۷	۰/۸۳۶	۱۴/۴۵۶	۰/۰۰۰۱
	۱۱	۰/۸۷۱	۱۵/۰۷۷	۰/۰۰۰۱
	۱۴	۰/۷۵۱	۱۲/۶۰۵	۰/۰۰۰۱
ملاحظات مشروط منفی	۱	۰/۶۱۹	۱۰/۵۴۲	۰/۰۰۰۱
	۴	۰/۷۷۳	۱۳/۷۰۷	۰/۰۰۰۱
	۸	۰/۸۴۱	۱۵/۱۲۲	۰/۰۰۰۱
	۱۲	۰/۷۹۵	۱۴/۰۹۲	۰/۰۰۰۱
تهدید	۲	۰/۵۷۵	۷/۶۶۳	۰/۰۰۰۱
	۶	۰/۸۰۱	۹/۴۴۲	۰/۰۰۰۱
	۹	۰/۷۸۱	۹/۳۱۹	۰/۰۰۰۱
	۱۳	۰/۵۶۷	۷/۴۲۱	۰/۰۰۰۱
کنترل شخصی بیش از اندازه	۵	۰/۷۳۳	۱۱/۵۵۴	۰/۰۰۰۱
	۱۰	۰/۵۹۲	۹/۳۲۴	۰/۰۰۰۱
	۱۵	۰/۷۵۸	۱۳/۸۵۴	۰/۰۰۰۱

رفتار کنترلی مربی (CCBS) در ورزشکاران ایرانی انجام گرفت. جهت تعیین ویژگی‌های روان سنجی ابزار از نرم افزار SPSS و Amos استفاده شد. نتایج بدست آمده، نشان‌دهنده آن است که اولاً پرسشنامه رفتار کنترلی مربی از پایایی مناسب و مطلوب برخوردار می‌باشد. هم‌چنین بررسی ساختار عاملی نشان داد که شاخص χ^2 دو بهنجار نسبی (CMIN/DF) با مقادیر ۳۳۷/۶۸ و ۸۴ برابر با ۴/۰۲ بوده است که در دامنه پذیرش ۱-۵ قرار دارد. هم‌چنین شاخص ریشه دوم میانگین مربعات خطای برآورد (RMSEA) مقداری بیش‌تر از ۰/۰۵ بوده است. مقدار

مشاهده وزن‌های رگرسیون و شاخص t (جدول ۹) در مورد رابطه بین سوالات با خرده مقیاس‌های مربوطه (سازه ها) نشان می‌دهد که مقدار t در همه سوالات بالاتر از ۱/۹۶ بوده که حاکی از وجود رابطه معنی‌دار بین سوالات و عامل‌های مربوطه می‌باشد، به طوری که تمامی متغیرهای مشاهده شده (گویه‌ها) قادر به پیش‌گویی عامل‌های خود می‌باشند.

بحث و نتیجه گیری

پژوهش حاضر جهت بررسی روایی و پایایی پرسشنامه

کنترل شخصی بیش از اندازه، میزان گزارش شده توسط بارثلومیو و همکاران (۲۰۱۰) بالاتر از میزان همسانی درونی نسخه فارسی بود. همسانی درونی خرده مقیاس‌های پرسشنامه انگلیسی رفتار کنترلی مربی از ۰/۷۴ تا ۰/۸۴ متغیر بود.

هم‌چنین، در مورد رابطه بین سوالات با خرده مقیاس‌های مربوطه نشان می‌دهد که مقدار t در همه سوالات بالاتر از ۱/۹۶ بوده که حاکی از وجود رابطه معنی‌دار بین سوالات و عامل‌های مربوطه می‌باشد، به طوری که تمامی متغیرها (سوالات) قادر به پیشگویی عامل‌های خود می‌باشند.

به طور کلی یافته‌های بدست آمده نشان داد نسخه فارسی پرسشنامه رفتار کنترلی مربی از شاخص برازندگی، ضرایب آلفای کرونباخ و همبستگی قابل قبولی برخوردار است که بیانگر روایی و پایایی مطلوب نسخه فارسی پرسشنامه رفتار کنترلی مربی می‌باشد.

طبق نظریه خودمختاری، به عنوان نظریه‌ای فراگیر، فرض مهم این است که انگیزش، ساختاری چندبعدی است و انواع مختلف انگیزش اثرات متفاوتی را بر نتایج شناختی، احساسی و رفتاری خواهد گذاشت؛ بر اساس این نظریه، نیازهای اساسی روانشناختی عبارتند از: نیاز به استقلال، شایستگی و ارتباط. این نیازهای اصلی جهت و استمرار فرد را برای مشارکت در هدفی که هدایت می‌شود با رفتارهایی که آن نیازها را برآورده می‌سازد کنترل می‌شود (۳۵). بر این اساس می‌توان گفت مربیانی که از پاداش و تحسین به طور نامناسب و غیرضروری استفاده می‌کنند می‌توانند درک بیرونی از کنترل را تقویت کنند و احساس استقلال ورزشکاران را تضعیف کنند. این مشوق‌های بیرونی ممکن است به عنوان یک تلاش ناشایست و متضاد برای کنترل رفتار تلقی شوند بنابراین می‌تواند تأثیر منفی بر نیاز به ارتباط بگذارد (۳۶). استفاده از کنترل شخصی بیش از حد، فشار بیرونی را بر ورزشکاران تحمیل می‌کند تا فعالیت ورزشی را بر سایر جنبه‌های زندگی خود در اولویت قرار دهند. اگر چنین تعهدی در نتیجه نظارت و فشار بیرونی بر خلاف میل شخص احساس شود، باعث

شاخص برازش مقتصد هنجار شده (PNFI) بالاتر از ۰/۵۰ و هم‌چنین مقادیر شاخص‌های برازش تطبیقی (CFI)، شاخص برازش هنجار شده بنتلر-بونت (NFI) و شاخص NNFI یا TLI توکر و لویس بزرگ‌تر از ۰/۹ بدست آمد. در مجموع با توجه به مقادیر شاخص‌ها، مدل تدوین شده از برازش نسبتاً مطلوبی برخوردار می‌باشد و ساختار چهار عاملی ابزار نیز مورد تأیید قرار گرفت.

نتایج مطالعه حاضر با نتایج مطالعه بارثلومیو و همکاران (۲۰) هم‌راستا می‌باشد. در نسخه انگلیسی نیز ۱۵ سوال در نسخه فارسی آن نیز هیچ‌گونه تغییری در تعداد سوالات رخ نداده است. شاخص برازندگی نسخه شاخص برازندگی نسخه انگلیسی به ترتیب $RMSEA=0/05$ ، $NNFI=0/95$ ، $CFI=0/96$ ، $S-B\chi^2(84)=120/94$ ، $p<0/05$ بدست آمده بود که نشان دهنده قابلیت بالای پرسشنامه رفتار کنترلی مربی با وجود تفاوت‌های فرهنگی می‌باشد. تأیید اعتبار مدل عاملی هر چهار خرده مقیاس نشان داد که سازگاری داخلی خوب است و ضریب پایایی از ۰/۷۴ تا ۰/۸۴ متغیره بود. نتایج پژوهش حاضر با نتایج تحقیقات کاستلو (۲۰۱۴) برای کشور اسپانیا انجام گرفته بود هم‌راستا می‌باشد. شاخص برازندگی به ترتیب $RMSEA=0/047$ ، $NNFI=0/964$ ، $CFI=0/971$ ، $S-B\chi^2(84)=152/57$ ، $p<0/01$ بدست آمده بود که نشان دهنده قابلیت بالای پرسشنامه رفتار کنترلی مربی می‌باشد که اعتبار مدل چهار عاملی را تأیید می‌کرد. ضریب پایایی بین ۰/۶۶ و ۰/۸۳ متغیر بود (۳۲). هم‌چنین نتایج مطالعه حاضر با تحقیقات لوگادوتیر (۲۰۱۳) که برای کشور ایسلند انجام گرفته بود هم‌راستا می‌باشد (۳۳).

در بخش بررسی پایایی، نتایج بدست آمده از آلفای کرونباخ نشان داد ضرایب همسانی درونی ابعاد مختلف پرسشنامه هم رضایت بخش می‌باشد. برای مولفه کنترل با استفاده از پاداش ۰/۸۹۷، ملاحظات مشروط منفی ۰/۸۴۳، تهدید ۰/۷۷۹ و کنترل شخصی بیش از اندازه ۰/۷۳۱ می‌باشد. در مطالعات بارثلومیو و همکاران (۲۰۱۰) نیز همسانی درونی خرده مقیاس‌های نسخه انگلیسی پرسشنامه رفتار کنترلی مربی بررسی گردید که نسبت پژوهش حاضر تنها در مولفه

پی‌نوشت‌ها

- ¹Bartholomew
²Hollembek, Amorose
³Kaisa
⁴Kelly
⁵Kenow, Williams
⁶Martin, Barnes
⁷Controlling Coach Behaviors Scale (CCBS)
⁸Castillo
⁹Logadóttir
¹⁰Average Variance Extracted.

منابع

1. Amorose A J, Anderson-Butcher D. Autonomy-supportive coaching and self-determined motivation in high school & college athletes: A test of self determination theory. *Psychology of Sport and Exercise*. 670-654 ;(5)8 ;2007.
2. Mageau GA, Vallerand RJ. The coach-athlete relationship: A motivational model. *Journal of sports science*. :(11)21 ;2003 904-883.
3. Martens R. Coaches guided to sport psychology. Translated by: Mohammad khabiri. 1373.
4. Serpa S. Relationship coach athlete: outstanding trends in European research *Motricidade humana. Portugese journal of human performance Studies*. 12 ;1399

تضعیف احساس استقلال می‌شود (۱۶). مربیان که سعی در کنترل و محدود کردن رفتارهای ورزشکاران در خارج از مشارکت ورزشی باشند صلاحیت و نیازهای مربوط به آن را در ورزشکار تضعیف می‌کنند (۳۷). استفاده از رفتارهای کنترلی بیش از حد، درک عدم اعتماد به نفس و عدم توانایی آن‌ها برای بهبود عملکرد ورزشی خود می‌کند. و باعث احساس نارضایتی نسبت به مربی منجر شود، به خصوص اگر ورزشکاران از فعالیت‌های مورد نظر (مانند گذراندن وقت با دوستان) جلوگیری کند. ورزشکارانی که در معرض رفتارهایی نظیر ارباب و تهدید (به عنوان مثال، فریاد زدن و خجالت کشیدن) قرار می‌گیرند یا بارها در معرض ملاحظات مشروط منفی (نادیده گرفته می‌شوند) قرار می‌گیرند ممکن است احساس حقارت کنند و ارزش خود را زیر سؤال ببرند (۳۸). استفاده از ارباب و ملاحظات مشروط منفی می‌تواند درک ورزشکار را از احساس شایستگی خود تضعیف کند (۳۹). در حقیقت براساس نظریه خود مختاری ارتباط متقابلی بین فرد و محیط وجود دارد و در دامنه ای که شرایط محیطی، زمینه ی تحقق سه نیاز اساسی را فراهم آورد افراد نمو، عملکرد و رشد بهینه را تجربه خواهند کرد. در جمع بندی نهایی باید بیان کرد که ضرایب پایایی و روایی سازه مناسب این مقیاس، کوتاه بودن و سهولت اجرا، شرایط استفاده وسیع محققان را از این پرسشنامه در محیط ورزشی کشور فراهم می‌آورد. پیشنهاد می‌شود این پرسشنامه در نمونه‌های مختلف ورزشی و در جوامع مختلف به محک آزمایش و آزمون گذاشته شود تا از این رهگذر مناسب بودن و پایایی آن اثبات شود یا احتمالاً مورد بازبینی قرارگیرد.

- 19-7 :(1).
5. Kavussanu M, Boardley ID, Jutkiewicz N, Vincent S, Ring C. Coaching Efficacy and Coaching Effectiveness: examining their predictors and comparing coaches' and athletes' reports. *The Sport Psychologist*. 404 -383 ;2008.
6. Malete L, Sullivan P. Sources of coaching efficacy in coaches in Botswana, *International Journal of Coaching Science*. 2 -17 :(1)3 ;2009.
7. Dunn JG. An investigation of multidimensional worry disposition in high contact sport. *Psychology of Sport and Exercise Journal*. 282 -265 :4 ;2003.
8. Gould D, Udry E. Psychological skills for enhancing performance: Arousal regulation skills. *Medicine and Science in Sport and Exercise*. 485 -478 :26 ;1994.
9. Nazarudin MNBH, Fauzee MSO, Jamalis M, Geok SK, Din A. Coaching Leadership Styles and Athlete Satisfactions among Malaysian University Basketball Team. *Research Journal of International Studies*. 2009. Issue 9.
10. Hays K, Maynard I, Thomas O, Bawden M. Sources and types of confidence identified by world class sport performers. *Journal of applied sport psychology*. ;2007 456-434 :(4)19.
11. Gearity B, Murray MA. Athletes' experiences of psychological effects of poor coaching. *Psychology of Sport and Exercise*. 221 -213 :12 ;2011.
12. Horn TS. Coaching effectiveness in the sport domain, In T.S. Horn (Ed). *Advances in sport psychology*, Champaign, IL: Human kinetics. 355 -309 ;2008.
13. Duda J, Balaguer I, Jowett S, Lavallee D. Coach-created motivational climate. *Social psychology in sport*. ;2007 13-117.
14. Deci E, Ryan R. *Intrinsic motivation and self-determination in human behavior*: Springer Science & Business Media. 1985.
15. Deci E, Ryan R. Overview of self-determination theory: An organismic dialectical perspective. *Handbook of self-determination research*. 33-3 ;2002.
16. Ryan R, Deci E. Self -determination theory and the facilitation of intrinsic motivation, social development, and well-being. *American psychologist*. :55 ;2000 78-68.
17. Carpenter P, Scanlan T. Changes

- over time in the determinants of sport commitment. *Pediatric Exercise Science*. 365-356 :10 ;1998.
18. Almagro B, Sáenz-López P & Moreno J. Prediction of sport adherence through the influence of autonomy-supportive coaching among Spanish adolescent athletes. *Journal of sports science & medicine*. 8 ,(1)9 ;2010.
19. Alvarez M, Balaguer I, Castillo I, Duda J. Coach Autonomy Support and Quality of Sport Engagement in Young Soccer Players. *The Spanish Journal of Psychology*. ;2009 148-138 :(1) 12.
20. Bartholomew K, Ntoumanis N, Thøgersen-Ntoumani C. The controlling interpersonal style in a coaching context: Development and initial validation of a psychometric scale. *Journal of Sport and Exercise Psychology*. 121 -193 :32 ;2010.
21. Hollembeak J, Amorose AJ. Perceived Coaching Behaviors and College athletes in trinsic motivation: a test of self-determination theory. *Journal of Applied Sport Psychology*. 36 -20 :17 ;2005.
22. Kaisa K, Vello H. Controlling Coaching Behavior, Psychoogical Need Thwarting, Motivaion and Results of the Volleyball Comptitions. *Acta Kinesiologiae Universitatis Tartuensis*. 60–51 :21 ;2015.
23. Aghdasi MT, Ahmadi A. Relationships Among Controlling Coach Behaviors, Psychological Needs Thwarting, Sport Devaluation and Intention to Continue Sport Participation in Adolescent Athletes. *Journal of Sport Psychology Studies*. ;1395 70 -57 :17. (In Persian).
24. Kelly BR, Robert C, Eklund Alexandre JS, Morin C. Controlling Coaching Behaviors and Athlet Burnout: Investigating the Mediating Roles of Perfectionism and Motivation. *Journal of Sport & Exercise Psychology*. 44 - 30 :38 ;2016.
25. Smith R, Smoll F, Hunt E. A system for the behavioral assesment of athletic coaches. *Research quarterly*. 401 :48 ;1977 407 –.
26. Chaladurai P, Salleh S. Dimension of leader behavior in sports: Development of a leadership scale. *Journal of Sport Psychology*. 45 -34 :2 ;1980.
27. Poczwardowskia A, Barott J E, Jowett S. Diversifying approaches to research on athlete–coach relationships. *Psychology of Sport and Exercise*. 142–125 (7) 2006
28. Kenow LJ, Williams JM. Relationship between anxiety, self-confidence, and

- the evaluation of coaching behaviors. *The Sport Psychologist*. 357-344 :6 ;1992.
29. Kenow LJ, Williams JM. Coach-athlete compatibility and athlete's perception and evaluative reactions to coaching behaviors. *Journal of Sport Behavior*. -251 :22 ;1999 259.
30. Martin SB, Barnes K. Coaching behavior questionnaire. Unpublished manual. University of North Texas. Denton. 1999.
31. Jowett S & Ntoumanis N. The coach-athlete relationship questionnaire (CART-Q): Development and initial validation. *Scandinavian Journal of Medicine & Science in Sports*. ,(4)14 ;2004 57-245.
32. Castillo I, Tomás I, Ntoumanis N, Bartholomew K, Duda JL, Balaguer I. Psychometric properties of the Spanish version of the Controlling Coach Behaviors Scale in the sport context. *Psicothema*. 14-409:(3)26 ;2014.
33. Logadóttir R. The Translation of Controlling Coach Behavior Scale (CCBS) from English to Icelandic and Evaluation of Psychometric Properties of the Icelandic versi. Thesis of Master of Science in Exercise Science and Coachin. 2013.
34. Hooman HA. Structural equation modeling with Lisrel application, samt publisher, Tehran. 1388.[In Persian]
35. Hagger M, Chatzisarantis N. Intrinsic motivation and self-determination in exercise and sport (Vol. xv). Champaign, IL, US: Human Kinetics. 2007.
36. Henderlong J, Lepper M. The effects of praise on children's intrinsic motivation: A review and synthesis. *Psychological Bulletin*. 795-774 :128 ;2002.
37. Kerr M, Stattin H. What parents know, how they know it, and several forms of adolescent adjustment: Further support for a reinterpretation of monitoring *Developmental Psychology*, :36 ;2000 380-366.
38. Assor A, Roth G, Deci E. The emotional costs of parents' conditional regard: A self-determination theory analysis. *Journal of Personality*. 88-47 :72 ;2004.
39. Barber B. Intrusive parenting: How psychological control affects children and adolescents. Washington, DC: American Psychological Association. 2001.

پرسشنامه رفتار کنترلی مربی (CCBS)

ورزشکار گرامی،

سوالاتی در رابطه با مربی شما وجود دارد. یک دایره در خانه‌ای که به نظر می‌رسد بهترین پاسخ است قرار دهید. با تشکر

گویه ها	کاملا مخالف	تا حدودی مخالف	مخالف	بدون نظر مخالف	موافق	تا حدودی موافق	کاملا موافق
۱- اگر تلاش نکنم که همه چیز را به روش مربی نگاه کنم، او با من کمتر دوستانه رفتار می‌کند.							
۲- مربی من در مقابل دیگران فریاد می‌زند تا من را وادار کند کارهای خاصی را انجام دهم.							
۳- مربی من فقط زمانی پاداش می‌دهد یا تحسین می‌کند که بخواهد من بر تکلیف متمرکز بمانم.							
۴- وقتی خوب تمرین نمی‌کنم یا خوب مسابقه نمی‌دهم، مربی کم‌تر از من حمایت می‌کند.							
۵- مربی ام سعی می‌کند کارهای مرا حتی در وقت آزادم کنترل کند.							
۶- مربی برای این که خوب تمرین کنم مرا تهدید به مجازات می‌کند.							
۷- مربی من سعی می‌کند از طریق دادن قول پاداش به من انگیزه بدهد تا خوب عمل کنم.							
۸- اگر رضایت مربی را جلب نکنم، کم‌تر به من توجه می‌کند.							
۹- مربی من با ارباب مرا وادار به انجام آن چیزهایی میکند که می‌خواهد تا انجام دهم.							
۱۰- مربی ام سعی می‌کند در جنبه‌های زندگی خارج از ورزش من دخالت کند.							
۱۱- مربی من فقط زمانی از پاداش یا تحسین استفاده می‌کند که بخواهد من تمام وظایفی را که در تمرین مشخص کرده انجام دهم.							
۱۲- اگر مربی را مایوس کنم کم‌تر با من صبورانه رفتار می‌کند.							
۱۳- اگر کارهایی را که مربی می‌خواهد انجام ندهم، در مقابل دیگران شرمندم ام می‌کند.							
۱۴- مربی فقط زمانی پاداش می‌دهد یا تحسین می‌کند که بخواهد شدیدتر تمرین کنم.							
۱۵- مربی من انتظار دارد که تمام زندگی من حول محور فعالیت‌های ورزشی ام باشد.							

Shahid Beheshti University
Sport Psychology

Autumn & Winter 2020/ No.2/ Vol. 4/ Pages:93-110

Validity and reliability of the Persian version of Controlling Coach Behavior Scale(CCBS)

Behnaz Arbab¹, Mohammad Kazem Vaez Mousavi^{2*}, Sadegh Nasri³, Esmail Nasiri⁴

1. Department of Motor Behavior, Central Tehran Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran.

2. Department of physical Education and sport Science, Imam Hossein University, Tehran, Iran.

3. Department of Education and Psychology, faculty of Humanities, Shahid Rajaee Teacher Training University, Tehran, Iran.

4. physical Education and sport Science department, faculty of Humanities, Shahed University, Tehran, Iran.

Received: 1/9/2019

Revised: 26/12/2019

Accepted: 7/ 1/2020

Purpose: The purpose of this study was to determine validity and reliability of the Persian version of controlling coach behavior scale (CCBS) in Iranian society.

Methods: The research method was survey and the sample consisted of 284 athletes from different fields of sport who had selected by available method, they completed the questionnaire, which had prepared by translation-back translation method by sports psychologist experts. SPSS and Amos24 software were used to determine the psychometric properties of the instrument.

Results: The results of factor analysis showed that the four-factor structure is suitable for separating the questions and adapting them to the bases. Confirmatory factor analysis results also showed that the four-factor model of instructor control behavior included reward, threat, Excessive Personal Control and negative conditional Regard had a good. The internal consistency coefficient (Cronbach's alpha) for the whole questionnaire was 0.918 and for the components ranged from 0.731 to 0.897 and overall acceptable reliability.

Conclusion: The Persian version of the Controlling Coach Behaviors Scale can be used as a reliable and valid tool for studying and evaluating the Coaching Behavior in coaches.

Keywords: Internal Consistency, Construct validity, Controlling Use of Rewards, Intimidation, Negative Conditional Regard, Excessive Personal Control.

*Corresponding author: Mohammad Kazem Vaez Mousavi. Tel: 09122256211. E-mail: Mohammadvaezmousavi@chmail.ir